

šifra: Starocetinjanka

BIŽIN

iliti

KUČKIN SIN

Krimi drama u tri čina.

LICA:

Bižin, pas, ker

Pokojnik 1, oko 38 godina

Pokojnik II, mlađi brat pokojnika I, oko 36 godina

Stane, majka Pokojnika I i Pokojnika II, sebe zove bižom / kučkom

Komšinica, Cetinjanka u dubokim godinama

Novinarka, istraživačica, stara pedesetak godina i ona kad je bila baš mlada

Policajac, jedan, u uniformi, neodređene starosti

Jovana, đevojčica starosti sedam godina, sestričina Pokojnika I i Pokojnika II te Stanina unuka

Statisti, svi pokojni mladići, njih dvadesetak, između 15 i 25 godina

SPECIJALNI GOST DRAME: DJ Trans Laszlo Toth

PRVA EPIZODA

PRVA SLIKA

Na daskama koje život znače nekakva fotelja što podseća na kućni tron. Na njoj sedi Komšinica. Malo podalje od nje, u dubini scene šank s kraja dvadesetog vijeka, te nekoliko visokih stolica. Na jednoj od njih Novinarka – sedi i nešto zapisuje.

Ona je veoma lijepa, visoka žena, emancipovanog izgleda u svojim pedesetim godinama. Po sred sredine prostora veliki boks. Prazan doduše, mada su sva svjetla uperena u njega. Pažnja takođe.

KOMŠINICA: Tu ga je drža' ...E Bože, lijep li je bio... Sad mi je pred očima.

NOVINARKA: Je li bio veliki?

KOMŠINICA: Jes' bogme - ka' tele.

NOVINARKA: Ime?

KOMŠINICA: Gorde, a zovu me Mike- to mi je ime komšinica našla kad sam bila mala i tako mi ostalo. A Vama kako je ime?

NOVINARKA: Stela.

KOMŠINICA: Jeste li Cetinjanka?

NOVINARKA: Rođena sam u Nikšić.

KOMŠINICA: Ja sam iz Bijelog Polja. Muž mi je vozio kamion za Bojanu i jednom mu je iza ponoća pukla guma, zakuca' na naša vrata, đed ga puštio u kuću i bi šta bi...Da ne duljim... A đe Vi radite?

NOVINARKA: U inostranstvo.

KOMŠINICA: E pa fino. I što Vas sad zanima bižin?

NOVINARKA: Šećate li se kako se zvao?

KOMŠINICA: Šećam se kako ne, kako ne. Ođe psu velimo bižin. Tako zapiši. Oli?

NOVINARKA: Nema znaka za to slovo...

KOMŠINICA: A ima bogme kako nema... "ž" bižin, ako ćeš po cetinjski- onda tako.

NOVINARKA: Ili nikako?

KOMŠINICA: Šta to veliš?

NOVINARKA: *prekine je* Ako napišem tu Vašu riječ, niko osim Cetinjana neće razumjeti, a ovo što pišem svakako neće bit' objavljeno kod nas.

KOMŠINICA: A oće kako neće Cikotići s'vatit, razumiju ti oni nas sve, no se prave ljudi. Nešto su se pokondirili u zadnje vrijeme, slušam da se dosta nekakvijeh stranaca tamo doselilo, taman neka su, dako ga dokrajče...

NOVINARKA: Koga?

KOMŠINICA: Titograd. Piši, piši dako se šete Prijestonice, obraz bi im se uzeo da nije nas bilo, ko zna čija bi ovo bila država. Turska, a i ovako je, ne boj se. A za koje novine pišeš, ja ih ne kupujem od kako mi je muž umro...

NOVINARKA: Ne pišem za novine. Pišem roman koji će biti objavljen u inostranstvu.

KOMŠINICA: A na koji jezik?

NOVINARKA: Engleski, za početak.

KOMŠINICA: Dobro pazi kako ćeš nas predstavit' tamo da se ne brukamo.

NOVINARKA: Pisaću o tome bižinu.

KOMŠINICA: A što te baš on interesuje?

NOVINARKA: Zato što i Goethe ima...

KOMŠINICA: Dijete? Ne, ne, nije on ima dece, ni on ni mlađi mu brat, neoženjeni su bili obojica, bez dece, ko ti je to reka' slaga' te je, ođe je narod takav posta' laže, krade, nakotilo se svakakve fukare... a tome ko je izmislio da je on ima' dijete dabogda mu...

NOVINARKA: Nijesam rekla dijete nego Goethe, to je jedan njemački pisac...

KOMŠINICA: Ako ga zanima što je bivalo u Cetinje prije trides' godina što ne dođe on da malo prozbori sa mnom, no je posla' tebe?

NOVINARKA: Umro je.

KOMŠINICA: Ubili su ga. I Jovana i mlađega mu brata, čuješ li što ti velim.

NOVINARKA: Znam, to mi je jasno, nego ja kažem za pisca Goethea, on je davno umro ...

KOMŠINICA: Čegović je?

NOVINARKA: Molim?

KOMŠINICA: Viđu ja, veze ti s Cetinjem nemaš.

NOVINARKA: Pa zato sam tu. Da učim...

KOMŠINICA: E pa zapamti onda, kad te pitam čegović je, treba da odgovoriš koje mu je prezime.

NOVINARKA: Kome?

KOMŠINICA: Tome piscu.

NOVINARKA: Von Goethe. Ime mu je bilo Johann Wolfgang von...

KOMŠINICA: Švabo znači. To je moj otac tako zva' Njemce. Viđu ja, ti pišeš nešto o ratu?

NOVINARKA: O ratu za mir... I citiram jednog političara iz devedesetih, ali u jednom od ranijih tekstova.

KOMŠINICA: Nemoj mi politiku, u to se ne razumijem, no ajmo mi o ovome bižinu. Crn je bio, ka' noć.

NOVINARKA: I Goethe ga ima, istog takvog.

KOMŠINICA: Neka, je li bog dâ da ga ima, ali što to mene zanima?

NOVINARKA: Bih da Vam ispričam...

KOMŠINICA: Evo vala pričaš ne zaklapaš.

Novinarka krene da ide.

KOMŠINICA: Āe ćeš to? Popij tu kafu, pa ćemo prevrnut ćikare, sad će i Stane.

NOVINARKA: Ako ne želite da razgovarate na ovu temu razumijem Vas.

KOMŠINICA: Oću bogme, što neću, Āe ćeš sad, tek si došla, muči tu, sedi, popij tu kafu pa da ti Stane gata, dako svrne, ona obično u ova doba neĀeljom doĀe s groblja pa pravo kod mene. No vidim ja da si ti prgava, a ja se malo šalim s tobom, to ti je cetinjski humor, evo ispričaj mi to što si naumila za toga bižina, a ja ću tebe o ovijema našima reći sve i to onako kako ti niko drugi ne može poĀedoćit, niko ne zna ono što ja znam, živimo vrata u vrata evo više od pedeset godina.

Novinarka duboko uzdahne.

NOVINARKA: Goethe je...

KOMŠINICA: Pisac ...

NOVINARKA: Tako je!

KOMŠINICA: Moraš malo glasnije...ja ti ne ćujem dobro.

Novinarka osjetno podigne glas.

NOVINARKA: On je za Njemce to što je nama Njegoš.

KOMŠINICA: Pametan je znaći, ako mu je svaka ka' Njegoševa...

NOVINARKA: Možda je ćak i pametniji od Njegoša.

KOMŠINICA: E bogme to teško.

NOVINARKA: *smije se* I to što kažete, Njemci imaju u prosjeku 18 akademika na million stanovnika, a mi 98.

KOMŠINICA: Pa ima li nas milion moja Stela?

NOVINARKA: Nema. Nego to se tako kaže statistike radi.

KOMŠINICA: Pametni smo, to sam znala, ali da smo pametniji od Njemaca hm... doduše, moguće je i to - naši su glavari vazda bili glavati.

NOVINARKA: Nema veličina glave veze s mozgom.

KOMŠINICA: E o politici nećemo e ćemo se mimoići. Āe smo stale?

NOVINARKA: Kod Goethea.

KOMŠINICA: Mi pametnijega, višega, ljepšega i boljega od Njegoša nemamo, tako vele, a ja ne znam, nijesam učena žena al' vidim da si ti doktorica pa ću te saslušat', dako i ja što gođ naučim po stare dane kad već nijesam dok je bio vakat, morala sam da radim od šesnajes' godina sam se udala i zaposlila u Obod.

NOVINARKA: Maloljetna?

KOMŠINICA: Nije mi pisalo na čelo da sam maloljetna, a krupna sam bila, ka' i sad, spremna za udaju, majka i baba su mi to malo prnja spakovale u onaj Bojanin kamion, a muž nije provjerava jesam li punoljetna, nit' ga je to zanimalo. Otac mi je ima jednoga kuma u opštinu Bijelo Polje, te mi je izda' neku potvrdu da sam punoljetna, iako nijesam bila, ne bogami. A imala sam želju da učim, samo, nije bilo uslova, nikakvijeh. Udadoh se mlada, premlada. Jedva su čekali da me isprate. Nego, da te ne zagovaram. Pričaj što imaš, da završimo prije no Stane dođe.

NOVINARKA: Goethe u Faustu ima psa, bižina koji nije obični bižin...

KOMŠINICA: Nije ga znači kučka rodila?

NOVINARKA: *smije se* On je kučkin sin, đavo, ne znam kako da to objasnim...

KOMŠINICA: Vrag znači i mađije...

NOVINARKA: I još nešto gore od oboje *obje se smiju* a ja bih da u romanu izvedem paralelu između njega i ovoga bižina što su ga ove vaše komšije držale u boks.

KOMŠINICA: Tu je spava. Dobro su ga držali. Bolje no što pojedini drže čeljad. Puštali su ga svaki uboga dan po dva puta da se istrči onamo na onu poljanu ispod Manastira. Jesi li odila u Manastir?

NOVINARKA: Ne.

KOMŠINICA: E nek' nijesi vala. Toliko su se zavadili oko popova da su mi ga omrznuli, a milijega od ove kuće moje i od Manastira mi nije bilo. Kako sam došla u Cetinje, kad me je gođ kak'a muka snašla odila sam tamo da se pomolim. A sad... No, ne bih o tome, to je druga priča, a ni tebe Manastir ne zanima, no te, kol'ko razumijem zanimaju ovi naši nesrećnici što izginuše.

NOVINARKA: Bižin me zanima.

KOMŠINICA: Da ne radiš ti u neku od ovijeh organizacija što se bave zaštitom...?

NOVINARKA: Ne.

KOMŠINICA: E pa dobro. I mene su bižini mili, al' kad počnu iz ovijeh sektora oko prava da laju, to odma' prebačim. Kol'ko dece gladne ima i koliko siročadi, pa se živi ne čuju. A politika je to bila bogme politika za sve je kriva politika što zakrvi narod.

NOVINARKA: Znam i ja sam odavde.

KOMŠINICA: Baš iz Cetinja?

NOVINARKA: Iz Nikšića, ali sam dolazila često u Monako.

KOMŠINICA: Jes', tako im se zvala kafana, diskoteka...Znači ti si ih znala?

NOVINARKA: Iz viđenja.

KOMŠINICA: Naspremase. Tome ti se u Bijelo Polje tako veli. I će reče da sad živiš?

NOVINARKA: U Njujork.

KOMŠINICA: Čak.

NOVINARKA: Prije toga sam živjela u Beč.

KOMŠINICA: Što si tamo činjala?

NOVINARKA: Doktorirala na Njegošu.

KOMŠINICA: Dobro je kad si mogla bogme... A sad?

NOVINARKA: Pišem roman.

KOMŠINICA: O kome?

NOVINARKA: Pa o bižinu.

KOMŠINICA: Mene nemoj pominjat'. A o njemu ovako napiši: Grof mu je bilo ime. *malo se nasmije* Da ti je samo znati kol'ko ga Jovo volio, činilo mi se više no onu što ga je rodila.

NOVINARKA: Njeno ime?

KOMŠINICA: Stane...evo je taman dolazi, popij tu kafu i prevrni ćikaru da ti gata, i nemoj pred njom o njima, bez ako sama što prozbori. Ne pominjem ih ja, bojim se, e ću je uvrijedit. Rana je to neprebolna bogme, bez eto. Prvo je izgubila starijega, a onda mlađega, i na kraju šćer – nova rana i povreda ovijeh starijeh. Muka. Muka velika. Ne daj Bože ni krvniku. Baksuzna je to žena, mnogo baksuzna. Stane, aj' naprijed. *Tišina. Komšinica malo oslušne.* Stane, je s' to ti?

STANE off: Ne no kučka.

KOMŠINICA: Biža

Na daske koje život znače uđe omanja starica u crnini. Živa, krepka, izgleda kao neki mali div. U rukama nosi uramljenu fotografiju svog starijeg sina – Pokojnika I. Veličina fotografije je takva da njoj malenoj, skroman drveni ram dolazi do vrata i do malo iznad koljena. Stoji tamo. Sama. Sa komšinicom, ali ipak sama. Sa novinarkom, ali i dalje sama sa fotografijom zagledana u prazan boks.

KOMŠINICA: E kol'ko je muke imala š njim. Bježa' joj je neđe, stalno joj je bježa'.

NOVINARKA: A đe?

KOMŠINICA: Svučde. Kad se šetim, uh, jednom ga je u pjacu našla, trčala je sirota...znaš li ti de je stara pjaca?

NOVINARKA: Znam.

STANE: *beči u televizor na kome je Novinarka, ista od prije ali veoma mlada, toliko mlada da je skoro neprepoznatljiva* Što zbori ova osmorosisa?

KOMŠINICA: Šćela sam da pojačam n'o ne znam de poturih onaj daljinski, đavoli ga izgoreli i mene š njim, od ove furune ne mogu disat' evo od jutros udavila se dabogda...

Mlada novinarka se sad malo nakašlje, primjetno uspravi kičmu, popravi kosu i ruž za usne dok i dalje šedi za šankom, a sa papira na koje je do maločas nešto zapisivala, sad glasno čita izvještaj za dnevnik ili za crnu hroniku ili za vanrednu vijest ili za...

POKOJNIK I: Čitulju.

Na taj neočekivani glasovni upad Pokojnika I, svi, pa i svjetlo majstor upere svoju pažnju prema njemu koji se glasnuo odnekud.

POKOJNIK I: Iz čitulje.

STANE: Ispod zemlje.

NOVINARKA: Riječ je o Cetinjaninu J.Č. 39 godina, srednjeg rasta...

KOMŠINICA: Vazda je bio nasmijan, vazda je bio nasmijan... Vazda raspoložen, vazda nasmijan.

Na vrata, u parter pozorišta, uđe uniformisano lice: Policajac. On nije nasmijan. Hladan je. Ostane da stoji tamo neko vrijeme, dok je i njegova pažnja usmjerena na Novinarku: zgodnu artikulisanu crnku u ranim dvadesetim, kojoj se smiješi blistava međunarodna karijera, samo što ona tu svoju sudbinu tad' nekad' još uvijek ne zna.

NOVINARKA: To sam bila ja. Dok sam još živjela tu.

KOMŠINICA: Pa što ode...?

NOVINARKA: Prema izvoru iz uprave policije ubijeni Cetinjanin je u poznatom kotorskom ugostiteljskom objektu sedio sa policajcem P.P. 40 godina i svojim rođenim bratom F.Č. starim 36 godina koji je u pucnjava ostao nepovrijeđen, ali se po riječima slučajnih prolaznika nalazi u stanju šoka i prebačen je u kotorsku bolnicu na ukazivanje psihološke pomoći.

KOMŠINICA: Nema njemu pomoći, bez eto...

STANE: Utuli Gorde to, oli?

KOMŠINICA: Što se čini od omladine, će im mlados'?

STANE: Pod zemlju. Stariji mi je sin, moj Jovan, pod zemlju.

KOMŠINICA: Ima' je neki smijeh zarazan je ima'. I oni što ga slušaju, i oni se smiju. Znaš, ima ih i takvijen što kad se nasmiju - bježi od njega.

Na drugim vratima pojavi se Pokojnik II, pojavi se i tu stoji, dok je njegova pažnja usmjerena na Policajca, koji se brže bolje da u bijeg. Juri ga, po parteru, hodnicima i cetinjskim ulicama, mlađi brat Pokojnika I - Pokojnik II.

POKOJNIK II: off Platićeš mi...

NOVINARKA: On je tada, prije dvadeset pet godina, u trenutku mog izvještavanja živ i nepovrijeđen, ali emotivno vidno uzrujan...

KOMŠINICA: Zar ne reče prije da je u stanje šoka...?

NOVINARKA: Po informacijama sa lica mjesta, nezvanično doduše: mlađi brat Pokojnika I je prije nego što je prevezen u kotorsku bolnicu uzvikivao prijetnje na račun policajca P.P. iz čijeg su pištolja u pravcu J.Č. ispaljeni smrtonosni hici.

KOMŠINICA: S leđa ga je ubio, momčinu onu, drug'čije ne bi smio, ne vala, ne sigurno, no me čudi ovaj mali kako nije vidio, čuva' ga je ka kakvi bižin stalno ga je pratio u stopu ga je pratio od kako je mali bio sve je za njim iša' i imitira' ga.

STANE: I njega su mi ubili, pola godina poslije ovog starijeg.

POKOJNIK I: Taj stariji, koji vas gleda sa fotografije to sam ja- u čitulji prisutni Pokojnik I. Ubijen sam jedne ljetnje večeri u Kotoru gradu.

POLICAJAC: Ubio sam te ja. A znaš i što.

NOVINARKA: Motivi ovog ubistva još uvijek nijesu rasvijetljeni, iako se sumnja da je riječ o...

Iznenada se na vratima pojavi Policajac kojem pištolj na slepočnici drži brat Pokojnika I, Pokojnik II.

NOVINARKA: Kako saznajemo on nije bio meta napada.

STANE: Gorde, utuli je više oli, nešto je ne mogu slušat', sve isto, ponavlja ka' papagaj.

KOMŠINICA: Će je đavoli ga izgoreli, od jutros ga tražim...

STANE: Eto ti ga pod guzicu.

Komšinica izvuče daljinski i "isključiti" novinarku iz devedesetih, mladu pripravnicu, perspektivnu studentkinju, buduću doktoricu nauka, uglednu novinarku, autorku međunarodnog best selera u nastajanju naslova "Bižin", kandidatkinju za Nobelovu nagradu za književnost godine 2040.

STANE: Mene se sve čini da se ova nešto puno uzdigla.

KOMŠINICA: Snila baba što joj milo bilo. *napravi kratku pauzu u kojoj srkne gutljaj kafe i oboja zvučnu sliku* Viđela sam bogme ja šta se sprema i da se to neće dobro završit', viđela i vikala, n'o džaba mi je bila sva priča, ili ja pričala ili ova njihova biža lajala, to je isto.

NOVINARKA: Koja sad biža? Ja sam mislila da je bio Grof?

KOMŠINICA: Pa jes' jes' Grof mu je bilo ime tome bižinu.

NOVINARKA: A kako se zvala biža i čija je bila?

STANE: Njihova bogme. Od kad sam ih rodila njihova sam bila. Vidiš li ovu kuću moju...?

Novinarka ovlaš pogleda kroz prozor

Za ovaj gornji sprat sam sve džakove sama iznijela uz ovu stranu. A viđi me kol'ka sam. No, sve ti prosto kad dočekah da nadživim sopstvenu decu, tome se vala nijesam nadala što me je Bog tako kaznio, on zna, ako ga uopšte ima.

KOMŠINICA: Lijepi li su bili, bože bože.

Komšinica gleda u fotografiju Pokojnika I koju Stane, njihova majka i dalje drži.

STANE: Kučka sam ti ja, kučka velika, što zavijam bez oba mi sina od kad oči otvorim dok ne panem s noga.

NOVINARKA: Sad razumijem.

KOMŠINICA: Mene se ne čini da je tako.

NOVINARKA: Prije ste rekli da je Pokojnik I bio dobro dijete. Nasmijano. Po čemu se dalo zaključiti da se neće dobro završiti?

KOMŠINICA: Po svemu.

NOVINARKA: Možete li mi reći još neke detalje?

KOMŠINICA: Ne bogme, umorna sam, teška mi je ova priča, njima neka je laka crna zemlja a ja sam ti rekla šta sam imala više od toga ne znam šta da ti pričam više, nemam šta.

STANE: Tako je kako je.

KOMŠINICA: Nikako bogme, bez eto tako.

NOVINARKA: Rekli ste da je bilo iznenada?

KOMŠINICA: Ženska glavo, ti napiši kako gođ oćeš, da sam rekla pa porekla od tebe sam čula da je ovaj mlađi bio u stanje šoka, pa posle da je prijetio, i da je ne znam ti šta zborio te da su ga prebacili u bolnicu...čas jedno, čas drugo tek ništa ja tebe ne vjerujem.

STANE: Smijali su se vele, nešto pričali, moj je Jovo otiša' do šanka i onda...

NOVINARKA: Znači bilo je iznenada.

POKOJNIK 1: I jeste. Iznenadio me njegov pogled, u očima - smrt

POLICAJAC: off Ubio sam...

POKOJNIK II: off Ubio si ga... ka' psa...

STANE: A i mlađega su mi ubili, nije prošlo ni po' godine... njega mi je ubio...

POLICAJAC: off Nijesam ja.

STANE: Ne velim da si ti.

POLICAJAC: off Nijesam života mi...

Policajac plače, rida i to traje sve dok ga Pokojnik II, brat Pokojnika I ne dovuče na scenu, baci na daske koje život znače i ne počne da ga pretresa i to na veoma grub način.

NOVINARKA: Je li tačno da su ga opljačkali prije nego što je stigla hitna pomoć?

STANE: Nije njemu bilo pomoći. Na mjesto je osta', a poslije što su činjali š njim ne znam, tek predali su mi ga u zatvoren sanduk.

KOMŠINICA: Obdukcija je rađena... Ne valjalo im dabogda, no takvijema dlaka s glave neće zafalit'.

STANE: Ne, ne boj se.

POKOJNIK II: *više na Policajaca dok ga i dalje pretresa* Āe mu je novčanik, Āe mu je kaiš, narukvica, sat, Āe je sat?! Rolex je nosio.

KOMŠINICA: Vele da mu je i lanac nesta'. Nije ga nikad skida'.

NOVINARKA: Kakav je bio?

KOMIŠINICA: Nasmijan vazda.

NOVINARKA: Za lanac pitam...

KOMŠINICA: Debeo bog'me, ka ' ovaj moj palac.

NOVINARKA: A ko, zna li se ko je vašeg sina opljačkao?

STANE: Kra' je, to te ne mogu lagat', bio je moj, ali je li kra' – kra' je. Po Italiji tamo, po Francuskoj, Njemačkoj, al' najviše po Italiji, a ja sam stogodišnja baba, šćam se svega, i "Talijana kad su ušli u Cetinje... Stajala sam na vrh one glavice..."

Sve tri gledaju kroz prozor glavicu sa koje se vidi cijelo Cetinje.

STANE: Davno je to bilo. Mnogo davno.

Duža pauza. Komšinica i Novinarka piju kafu, Stane i dalje nepomično stoji, drži onu veliku fotografiju.

STANE: Ođe nije nikad kra', a nije ni osta' nikome dužan. Ima je tefter jedan, u njega je sve pisa'. Nosio ga je u zadnji džep. I to je Bog pomilova'. I robu: farmarice, kaiš, košulju, džemper, kaput, patike, sve vala sve.

KOMŠINICA: A bješe se to jutro nesrećnik udesio fino, sretosmo se u portun kod pjace, tada sam još i odila, mlađa sam bila. „Da nećeš ti da se ženiš?“, tako sam ga pitala, on se smije, ode neđe, kad uveče doleće glas najgori mogući, taman smo bili šeli da večeramo, kad zakuka Stane, znali smo bogme da nije dobro, pokojni muž skoči, bači onaj pirun i vilicu... uh kad se samo šetim...

STANE: Crni dane, a crna sudbino e kukavni dome ugašeni.

NOVINARKA: Znači tačno je da su ga opljačkali?

KOMŠINICA: Jesu bogme, i to ovi što su šedeli š njim za sto.

STANE: Bilo ih je vele šestorica, ovaj Milicajac što ga je ubio, mlađi mi sin i još nekakvi odozgo iz Mojkovca i dvojica iz Kotora ili iz Budve, ne znam bez da te lažem. *uzdahne i napravi pauzu* Za tefter svaćam, ako im je zajma pare, a znam da jes', nijesu 'ćeli da vraćaju dug, nijesu sigurno ni imali, nit' su nudili nit' su na pokajanje dooidili, a i da su: ne bih uzela, ni dug ni ruku. Jok vala. Što je zajma zajma je, lijepo je proša'. Jedino što zamjeram je da mu mrtvome skinuše onaj lanac, to mu je bio, reka' mi je jednom, poklon od jedne đevojke...

KOMŠINICA: Veriga je to bila, a ne lanac. Ne valjalo im... A on je šaner bio, to vele svi, a je li il' nije to ti ja ne znam, samo vazda je bio nasmijan.

POKOJNIK II: Đe mu je Rolex? Pitam te zadnji put!?

Policajac i dalje plače.

NOVINARKA: Da li je taj što ga je ubio...

KOMŠINICA: Vele neki policajac da je bio.

NOVINARKA: On, da, je li odslužio kaznu?

Pokojnik II odvuče Policajca sa scene, a neposredno nakon toga čuju se psovke i batine koje Policajac dobije od Pokojnika II

KOMŠINICA: E to ti već ne znam šta se poslije s njim dešavalo.

POKOJNIK II off: Ima' sam ljude, tukli ga u zatvor... svaki dan... po tri puta... za doručak, ručak, večeru i užinu.

KOMŠINICA: Ni to ne znam. Po suđenja i zatvora nijesam išla. Ođe sam ostala s njom - kukavicom.

STANE: Biža sam ti ja, ne kukavica, biža, i to velika.

Na scenu se vrati Pokojnik II, otkopčane košulje, krvav, sa bokserom na prstima, izgleda ka' da je upravo završio prvu rundu "bića" Policajca

POKOJNIK II: Boga sam u njega ubio.

POKOJNIK I: Ne bi smio.

POKOJNIK II: Tebe mi je ubio. Brate moj...

Pokojnik II zaplače ka' malo dijete i svome bratu Pokojniku I pa'ne u zagrljaj.

STANE: U zagrljaj zemljice crne. No, neka ih. Barem su zajedno. Neka odmaraju. I ja ću kod njih. Kad tad. Barem da je ostalo kak'o dijete od jednoga, no ni to, al' što ću, mora se živjet'.

KOMŠINICA: Moraš moja Stane. Imaš onu unuku. Lijepu, dobru... Crna ti je sudbina dopala, al su stari davno rekli: živi sa živima, mrtvi sa mrtvima.

Majka Stane sinu- Pokojniku I preda njegovu veliku sopstvenu fotografiju, poljubi ga, a onda ode sa scene. Odmah za njom, s teškom mukom sa svog kućnog trona ustane i Komšinica koja zaplače, poljubi fotografiju Pokojnika I i ode.

Na izlasku, na stepenicama, sretno Policajca koji sav isprebijan, četvoronoške, ulazi na scenu. Sva scenska pažnja je usmjerena u njega, a pištolj u njegovim rukama uperen je u Pokojnika I.

Policajac puca u Pokojnika I. S leđa. Metak prolazi kroz fotografiju koju Pokojnik I drži. Pukne i staklo. Napravi se rupa. Kroz nju probije snop svjetla. Pokojnik I i dalje stoji tamo, mrtav 'ladan.

Pokojnik II odvlači Policajca i ubacuje ga u boks, uzme od Pokojnika I fotografiju, i stoji u svečanom stavu. Ka' na pokajanje. Novinarka u velikoj napetosti najprije posmatra rupu, a zatim priđe, pogleda kroz nju, provuče prst, zatim i ruku.

Sve to dok Pokojnik II drži u rukama "upucanu" fotografiju svoga brata. Novinarka priđe Pokojniku I, koji praznih ruku stoji tamo i gleda je. I ona njega. Neko vrijeme. Nakon čega, iz čista mira počnu da se strastveno ljube. Pokojnik I i mlada Novinarka. To traje neko vrijeme sve dok je Pokojnik I u žestokom naletu strasti ne iznese iz filmske scene.

Pokojnik II i dalje drži fotografiju svog pokojnog brata. Gleda u publiku.

Svjetla se postepeno ukidaju. U daljini se čuje uzdisanje, te lavež bižina do potpunog zatamnjenja. Mrkli mrak razbija samo snop svjetla koji i dalje "puca" iz uramljene fotografije velikog formata. Puca na boks u kome Policajac sedi i čisti sopstvenu krv. To traje. Lavež je sve glasniji. Do potpunog zaglušenja.

DRUGA SLIKA

I dalje isti prostor, samo u magli. U boksu, pokriven po glavi, spava policajac. Na sceni bižin. Nije pravi, iako tako izgleda. Veliki je ka' tele, crn ka' noć i baš onakav kakvim ga je u prvoj slici opisala Komšinica.

On nešto njuška i traži. Kad se približi boksu u kom spava Policajac, Bižin se popne na zadnje noge i trese mrežu. Onako usnuo, Policajac se trgne i uplaši. Vjerovatno nešto ili nekog opsuje. U vazduhu je napetost jer izgleda kao da će bižin u svakom trenutku srušiti boks u koji odjednom, iznenada odnekud doleti dječija lopta.

Doleti i udari boks.

Na scenu utrči djevojčica stara sedam / osam godina. Na sebi ima "mafijašku kostimografiju devedesetih": džemper upasan u donji dio trenerke, oko vrata kajlu, na nogama air maxice. Pas joj potrči u zagrljaj i obori je. Ona vrišti od smijeha i straha. Valjaju se.

POKOJNIK I off: Grof, mjesto, brzo, reka' sam mjesto.

Bižin sedne, djevojčica potrči prema boksu da uzme svoju loptu što je u rukama provučenim kroz mrežu drži Policajac. Nasmije joj se, al' ona zaplače. Na scenu, nedugo zatim ulazi Pokojnik I sa komadom svježeg mesa u ruci i nasmijan...

KOMŠINICA off: Nasmijan je bio vazda raspoložen, vazda nasmijan.

ĐEVOJČICA: Ujko!

Uplakana djevojčica mu poleti u zagrljaj u kom se od glave do pete uprlja krvlju što curi iz onoga komada mesa, što ga pas nanjuši i glasno zalaje.

POKOJNIK I: Grof, na mjesto, mjesto!

ĐEVOJČICA: Ko te je zaplaka'?

POLICAJAC: Ja nijesam.

On u rukama i dalje drži loptu.

ĐEVOJČICA: Lopta mi se otkotrljala, tamo je čika Policajac, uhapsiće me.

POLICAJAC: Evo lopta.

POKOJNIK I: Pušti loptu, kupiće ti ujko drugu loptu, ljepšu, ajde sad kod babe...

ĐEVOJČICA: Neću drugu oću ovu moju.

POLICAJAC: Dođi da je uzmeš...

POKOJNIK I: Sačekaj tu tvoga ujka. Grof, mjesto reka' sam. Dobićeš meso kasnije.

Pokojnik I priđe boksu i proba da uzme loptu, ali mu Policajac zavrne ruku.

POLICAJAC: *šapatom* Odključaj me ili ću ti pred ovim đetetom slomit' sve prste...

POKOJNIK I: Niti sam te zaključava' niti ću te odključavat', pušti mi ruku...

POLICAJAC: Nijesi ti nego ona džukela od tvoga brata.

POKOJNIK I: Jovana, idi kod ujka neka ti da' ključ od boksa i donesi mi ga.

Đevoyčica otrči.

POKOJNIK I: Ako te vidim da si joj još jednom priša'...

POLICAJAC: Šta će bit'?

KOMŠINICA off: Pogibija bogme, velika pogibija...

POLICAJAC: Ne diram vas, ne dirajte me, reci burazeru da mu se ne piše dobro ako mu još jednom šta nađu, lično ću da svjedočim...

Đevoyčica se vrati sa ključem.

POKOJNIK I: Daj ujku da odključa i da damo Grofu da jede.

Otvore boks, Policajac izađe i ode s loptom, a Pokojnik I s onim komadom mesa počinje da dresira psa i to traje. U dramskom smislu se ne događa ništa dramatično, iako je slika Pokojnika I i njegovog bižina Grofa, slika šanera i psa te komada mesa koji se nalazi između njih poetična, u alegorijskom smislu veoma snažna, meditativna, romantična, lokalpatriotska, i ako ne bi znali da

se neće dobro završiti, mogli bi pomisliti da se radi o nekakvoj sceni za djevojčicu koja stoji tamo, uprljana krvlju od glave do pete, scena iz koje je loptu ponio Policajac, dežurni zaštitnik javnog reda i mira, čovjeka i bižina: kućkinog sina.

TREĆA SLIKA

Na sceni devojčica. Stoji tamo. Sama i krvlju uprljana od glave do pete te gleda u boks. U njemu sad leži bižin. Leži i tužno cvili.

ĐEVOJČICA: Grofe, đe mi je lopta?

U off-u "ćakulanje".

KOMŠINICA off: Je l' ti sad sve jasno?

Ćute sve tri. Novinarka ustaje da ide.

KOMŠINICA off: Đe ćeš to? Moramo ti ćikaru pogledat'.

NOVINARKA off: Ne bih stvarno žurim, moram da ručam.

KOMŠINICA off: A đe ručavaš?

NOVINARKA off: U Staru Crnu Goru.

KOMŠINICA off: E pa fino je tamo, čula sam.

NOVINARKA off: To mi drži jedna zemljakinja, iz Nikšića. Hvala na svemu, žao mi je ako sam vas uznemirila.

KOMŠINICA off: Tako se zauzesmo...

STANE off: Mene bi godilo i da češće o njima prozborim, no pravo da Vi rečem, nemam s kim.

KOMŠINICA off: Oni su mrtvi te mrtvi tu bogme povratka nema, a taj bižin - šta imaš o njemu pisat'; eto puno Cetinje paščadi svakakvijeh, a groblje mladijeh momaka što izginuše, pa nikome ništa. Śedi još malo da ti Stane pogleda u ćikaru, ona zna.

STANE off: Pušti je Gorde, o'ladiće se to što su joj roštiljali.

KOMŠINICA off: Pa jes', meso s roštilja mo's slobodno baćit' kad se oladi. A ne pitah te: jesi li udata?

NOVINARKA off: Ne.

KOMŠINICA off: Ušeđelica znači.

NOVINARKA off: Tako nekako.

Stane gleda u šolju.

STANE off: Ođe izgleda ka' da imaš decu.

KOMŠINICA off: Da nijesi trudna?

NOVINARKA: Prestarala sam ja.

KOMŠINICA off: Trebala si rodit' jedno barem, žena bez deteta je ka' ...

STANE off: Ne laj Gorde, utuli se sad, da pogledam malo поближе.

Gorde Stani dodaje svoje naočale.

KOMŠINICA off: Na ti ove moje oči.

STANE off: *bulji u novinarku* Ti si mene nešto poznata.

NOVINARKA off: Dolazila sam ja u Cetinje davno.

STANE off: A kad?

NOVINARKA off: Krajem devedestih kad sam bila studentkinja. Posije sam kratko radila na televiziju ka' spikerka, nekoliko mjeseci i na kraju sam otišla.

STANE off: Sad si se vrnula. *pauza* A što?

NOVINARKA off: Da se doškolujem.

Sve tri se nasmiju.

STANE off: Vala si izabrala đe ćeš i kod koga.

KOMŠINICA off: Ona ti je moja Stane školovana budala.

STANE off: Ođe izgleda ka' da si pobjegla. Ka' da te neko dobro naljutio.

KOMŠINICA off: Nemoj se ti nama što naljutit' moramo se malo nasmiijat' nije grijeh kolko gođ da je teško.

STANE off: A bogme je teško bez iđe ikoga barem da je ostalo kakvo dijete od Jova i Dača mi no nije, imam jednu unuku od šćere mi što umrije od raka.

NOVINARKA off: Unuka Vaša?

STANE off: Ne no moja šćer, majka od te male *duga pauza* od najgorega je bila oboljela...

KOMŠINICA off: Sposobna li je bila, bože bože...

STANE off: Braću je voljela iznad svega i kad nestadoše, nije mogla preko toga da preskoči nikako, drugo je dijete očistila osta' na jednome *duboko uzdahne* Žalila ih je prećerano. Na kraju se i razbolje. Od najgorega...

KOMŠINICA off: Davno je rečeno: U dobru se ne ponesi u zlu se ne ponizi.

STANE off: Troje đece sam imala, troje sahranila, što ću ima vještica raznih, sto me je jada ubilo al' potrpljet' se mora sve.

KOMŠINICA off: De pogledaj joj tu ćikaru pa da vidiš i ovu moju.

STANE off: Ovo mi se ništa ne sviđa. Će ti je taj sin?

KOMŠINICA off: Nema ona sina.

NOVINARKA off: Imam.

STANE off: A nijesi udavata?

NOVINARKA off: Ne.

KOMŠINICA off: Pa Će mu je otac?

STANE off: Ada Će i oni moji: pod zemlju.

KOMŠINICA off: Je li baš?

Sve tri zaćute.

NOVINARKA off: Rodila sam na svoju ruku.

KOMŠINICA off: Pa neka si. Tvoje je. A je li naš?

STANE off: Ne. Stranac.

KOMŠINICA off: Neka si, taman. Ovi su naši svi isti. Čas' izuzecima. Mi smo narod neuk i zaosta'. Sve to mo'š napisat', ali nas ispušti iz tih tvojih pisanija, što koga u Ameriku interesuju stogodišnje babe cetinjske...

STANE off: Na ti ovu ćikaru.

KOMŠINICA off: Piše li još šta?

STANE off: Neću više da gledam.

KOMŠINICA off: Što je Stane?

STANE off: Ništa. Operi to i odo' ja Gorde, pa ti svrni kad ti se bude pila...

NOVINARKA off: Idem i ja. Hvala na svemu.

KOMŠINICA off: Do kad ste u Cetinje?

NOVINARKA off: Još neđelju dana.

KOMŠINICA off: Pa fino. Svrnite nam još, dako nađemo kak'e ljepše teme za razgovor.

STANE off: Pričuvajte Vi to ga maloga dok ste u Cetinje.

NOVINARKA off: To je čovjek, ima dvadeset četiri godine. Sjutra puni dvadeset pet.

STANE off: Zato i velim.

KOMŠINICA off: Nemojte se vi nama razumat', mi smo stare babe, dosadne, i nemojte nam što zamjerit'. Reći ću šcerki da ste svračali pa kad budete napisali taj roman da pročita, ona voli Cetinje, u Tivat živi, udata je, ima đecu, posa' i rijetko dolazi al' me dobro pazi, ne mogu se žalit'.

Za vrijeme trajanja čitave ove scene koju maltene prisluškujemo u off-u ona девојčica iz kasnih devedesetih, uprljana krvlju od glave do pete, i dalje traži svoju loptu. U nekom trenutku se spusti čak i u parter, tamo će sedeti publika, i moli da pogleda da nije slučajno ispod njihovih noga'.

STANE: Jovana, što činiš to? Odi vamo!

ĐEVOJČICA: Tražim loptu.

STANE: Što si takva dijete?

ĐEVOJČICA: Dresirala sam Grofa sa ujkom.

STANE: Poitaj sa mnom da te presvučem, e će radit' prut ako majka vidi što si učinjela.

ĐEVOJČICA: Ovu robu moram bačit'.

STANE: Potopiće baba u ladnu vodu i staviće so, pa će se sve to mać' ...

ĐEVOJČICA: Učiteljica veli – nije pristojno da nosim skupu robu dok druga deca nemaju za 'leb.

STANE: Kad ti je to rekla?

ĐEVOJČICA: Juče.

STANE: Nemoj pričat' mami da se ne šekira.

Đevojčica plače.

STANE: Što je?

ĐEVOJČICA: Mene se ova roba što mi ujko donosi sviđa, niko nema ovakvu, al ne smijem od učiteljice...

STANE: Kakva gođ da je učiteljica mora da se sluša, a ujak će mi platit' ...

ĐEVOJČICA: Oće li radit' prut?

Obje se smiju.

STANE: Da sam ih tukla kad je trebalo sve bi drugčije bilo, no učinjenu poslu mane nema.

ĐEVOJČICA: Oćemo li Grofu dat' vode?

STANE: Neka Grofa, sit je, neka spava. Poitajmo da te ko ne vidi tako krvavu, e će se pronijet priča po Cetinju da te baba isprangijala.

Njih dvije odlaze. Lopta se, nedugo zatim dokotrlja na scenu. Policajac za njom. A Bižin: laje li laje i lajati ne prestaje. Policajac ga gađa loptom. Boks se tresse. Bižin sve žešće laje. Policajac izvadi nekakvu injekciju i zabode ga bižinu u vrat. Uznemirena životinja laje, ali sve manje, jer počne da tetura po boksu. Poslije kratkog Policajac izvuče pištolj i repertira ga... Čuje se jedan pucanj. Metak prolazi bočno preko scene i pogodi katanac od boksa. Katanac pukne. Boks se otvori. Policajac izvuče nož i odreže psu uši te dio repa, a zatim ode sa scene.

Izmučena životinja cvili i liže sopstvenu krv.

DRUGI ČIN

PRVA SLIKA

Na daske koje život znače pa'ne Ferrari.

POKOJNIK II: O'kle ti Ferrari?

POKOJNIK I: Iz fabrike.

POKOJNIK II: Ozbiljno te pitam.

POKOJNIK I: Pa' mi s neba.

POKOJNIK II: A carina?

POKOJNIK I: Sve čisto ka' sunce.

KOMŠINICA off: Da se oće mać' ova magla pa sve ti prosto.

STANE off: Što vele na prognozu?

KOMŠINICA off: Nema nas u svijet- eto to vele.

STANE off: Ne vala, ne sigurno.

POKOJNIK I: Znaš onoga Mićka saobraćajca?

POKOJNIK II: A govno pandursko znam kako ne znam.

POKOJNIK I: Pazi što pričaš... Da nije njega bilo teško bi ga preveo. Kum mu radi na carinu u prvu smjenu, a brat od tetke u drugu. Nema šta ne mogu da završe. Izgleda da su povezani sa nekim u vrhu.

POKOJNIK II: S kim?

POKOJNIK I: Veze nemam, ali imaju jaka leđa.

Obojica obilaze oko auta. Gledaju ga. Izgleda ka' da je ispod čekića.

POKOJNIK II: Kol'ko si mu dâ za prevod?

POKOJNIK II: 2000 maraka.

POKOJNIK II: 2000 maraka? O'kle ti tolike pare?

POKOJNIK I: Tvoj burazer ima štek za crne dane.

Na daske koje život znače ulazi Stane. U rukama nosi fotografiju svog mlađeg sina Pokojnika II. Uramljena je na sličan način kao i fotografija Pokojnika I, ona što je u prvom činu probio metak. Stane zaobilazi Ferrari koji ne samo da je pa' na scenu, nego je i probio daske koje život znače.

Uđe i stoji tu. Ka' ukopana.

Sinovi je gledaju, ali ona njih "ne vidi".

NOVINARKA off: Ako se najveći i najbolji svetski proizvođači automobila tretiraju kao bogovi sa Olimpa, onda je Ferrari sam Zevs, Jupiter, Perun, gromovnik, munjobija, bog nad bogovima. Razvija 275 km/h, ima rezervoar kapaciteta 95 litara težak je 1393...

POKOJNIK I: Fale još dva tri broja...

NOVINARKA off: Ne fali ništa samo dodaj pozivni za Nikšić.

POKOJNIK I: Znači 1393 ti je broj?

NOVINARKA off: Pejdžer jes'...

POKOJNIK I: O'kle ti pejdžer?

Novinarkina mlada verzija ušeta na scenu i nasloni se na Ferrari. Stane je ne vidi, ni ona nju, a i kako bi, kad se sretaju u dva različita vremena čime ova postkriminalna drama ruši jedinstvo vremena i prostora kanonizovanih još u doba Aristotela.

NOVINARKA: Brat mi je nabavio pejdžer.

POKOJNIK I: Mora da ti je brat neki opasan krimos tamo u Nikšić.

NOVINARKA: Ni tebi ne ide loše... voziš Ferrari 348 GTB & GTS

Kruži oko auta i zagleda ga, naposljetku sedne na haubu.

POKOJNIK I: Godište?

NOVINARKA *publici*: 1993 – 1995 auto se danas može kupiti po cijeni od 90 000e do 130 000e.

POKOJNIK I: Ti se vidim razumiješ u ...

NOVINARKA: To mi je posa'.

POKOJNIK I: Onda se razumiješ i u ovakve ka' što sam ja.

NOVINARKA: Vodim emisiju o automobilima.

POKOJNIK I: Zar ne vodiš dnevnik?

KOMŠINICA off: Eve je ova što je vodila prognozu sad su je prebačili na drugi, neka su vala da je ne gledam.

NOVINARKA: Nijesu bili zadovoljni mojim izgledom, a rekli su i da sam previše pametna...

KOMŠINICA off: Avetna je ona jes' vala tak'u još nijesam gledala.

POKOJNIK I: Pa dobro su te prebačili. Da te barem neko vidi... u dnevnik te mogla viđet' samo Gorde.

NOVINARKA: A ko je Gorde?

POKOJNIK I: To mi je Komšinica.

NOVINARKA: Kol'ko ima godina?

KOMŠINICA off: Stotinu. Majka mi je živjela 105, a baba mi vele 103, ja ću ih, sve mi se čini, obje prećerat.

POKOJNIK I: A kol'ko ti imaš godina?

NOVINARKA: Što te briga. Da nećeš da me ženiš slučajno?

POKOJNIK I: Ja bih...

NOVINARKA: No si oženjen, je li?

POKOJNIK I: Što ti je jadna, slobodan sam ka' 'tica.

POLICAJAC off: I brz ka' metak...

Na scenu ulazi Policajac, a brat Pokojnika I Pokojnik II koji za vrijeme "muvanja" bratu čuva' stražu, sad najavi svoj odlazak.

POKOJNIK II: Eve ga ovaj, odo' ja, gledat' ga ne mogu.

Uprkos tome što svoj odlazak najavi, Pokojnik II samo se malo odmakne i približi svojoj majci Stane koja i dalje stoji tamo sama, sa fotografijom, ali sama... Pokojnik II gleda u svoju sopstvenu fotografiju sa crnom trakom koja je u ovom Narodu korote i suše poznata kao muški flor.

POKOJNIK I: Dobro su te makli sa dnevnika da ovu stariju populaciju ne okine srce kad te vide. Ka' što je mene. Izgledaš fe- no -me- na- lno.

Pokojnik I i Novinarka se ljube, ulaze u automobil i skidaju se u onoj mjeri u kojoj glumci mogu da se užive u njihove uloge, a da im ne bude neprijatno. Policajac priđe Ferrariju i pokuca na prozor.

POLICAJAC: Zdravo Jovane, ličnu kartu i saobraćajnu.

POKOJNIK I: Nemam kod sebe.

POLICAJAC: Onda ću morat' da te privedem.

POKOJNIK I: Zajebavaš li ti mene?

POLICAJAC: Takve su procedure, viša sila, naredba sa vrha, pročulo se da je u Cetinje stiga' Ferari pa mora sve da se pročešlja.

KOMŠINICA off: Špijuna je u Cetinje vazda bilo ka'...

POKOJNIK I: Ko je Grofu ošeka' uši?

POLICAJAC: Istraga je o toku.

NOVINARKA: Iz uprave policije su kazali da zbog mogućeg ugrožavanja toka istrage neće iznositi više detalja, sve dok slučaj ne bude rasvijetljen.

KOMŠINICA off: E fukare jedne.

NOVINARKA: Životinja je, koliko saznajemo, u stabilnom stanju i uspješno se oporavlja.

POLICAJAC: Gospođice i Vas bi' rado pretresa'.

POKOJNIK I: Miči se ili ću te pregazit' burazera mi...

POKOJNIK II: Kune se u mene, što ću nepunu godinu poslije ove scene stradat' od rikošeta.

Stane zaplače. Pokojnik II uzme od nje svoju sopstvenu fotografiju, i postavi se u svečanu pozu karakterističnu za one koji drže fotografije pokojnika na pokajanjima, a na scenu "dogega" i Komšinica sa vijencem upadljive veličine.

POLICAJAC: Šalim se ja s vama, malo se šalim. Vi samo nastavite đe ste stali, a što se onoga tvoga brata tiče - reči mu da ne priziva đavola. Neka se malo primiri...

Policajac priđe Stane izjavi joj saučešće, a onda se skoro sudari sa Komšinicom koja položi vijenac na haubu skupocjenog trkačkog automobila koji se baš u tom trenutku "upali" i ostaje da radi do kraja ove scene, iako nije sasvim jasno o'kle pare kad narod nema 'leba da jede, kad je plata zbog inflacija 2 marke, 3 marke, petoro jaja...

KOMŠINICA: Moj je muž moga' da kupi prašak za pecivo za platu. Ulazi jednom smije se i on je vazda bio nasmijan šaljivdžija veliki nikad nije viknuo nikad me nije udario nikad... veli:, Eve ti ženo prašak da napraviš kolače Vjeri za rođendan", a ja ni za brašna za 'leb nemam. Vjera nam je šćerka *nasmije se* Stane nam je tada puno pomagala, to što je imala dijelila je, a imala je vazda malo zalihe, o'kle nijesam pitala, ali je ona jako jako dobra žena vazda bila i prava komšinica ... Šta je snađe kukavicu.

Komšinica odgega sa scene.

STANE: *tuži* Što me snađe, aoo dome, što me snađe moja diko, oči moje izvađene, srce moje ugašeno, srećo moja, sunce moje...

KOMŠINICA off: E dako vala više ogrije u ovo Cetinje od ove magluština disat' ne mogu još ova furuna dimi dabogda se zapalila.

POLICAJAC off: *pjevuši* Ona me je ostavila, zbog vina me napustila, šta mi radiš Dano Dano...

KOMŠINICA off: Stane joj je ime, ne Dane, Stane majka im, ova što ćeš je ucrnjet, kakav si ne vidio se...

I prokune. Na tako strašan način da odjednom postane jasno što je Sveti Petar Cetinjski pisa' Poslanice u pokušajima da zaustavi krvnu osvetu među zavađenim plemenima, davno je to bilo mnogo prije n'o što se u Bijelo Polje rodila ova žena iz Naroda, bivša radnica Oboda, žena pokojnog vozača Bojane, Starocetinjanka Gorde koja tek što je "odgegala", a sad se već vrati na scenu sa koje izlaze Stane i njen mlađi sin - Pokojnik II.

STANE: Da što ne propušti, njoj ni 'tica ne može prolećet'.

Komšinica Gorde gleda Ferrari, prekrsti se i lijevom i desnom rukom, što bi se reklo...

POKOJNIK I: *iz auta* Nijesam zna' da proučavaš cetinjski govor...

NOVINARKA: *iz auta* Proučavam tvoj jezik.

Komšinica stoji tu. Sluša sve ono što se događa u skupocjenom autu koji je ime dobio po svom osnivaču čuvenom Encu Ferrariju, Italijanu...

KOMŠINICA: E, oni su nam došli glave. Prvo Turci pa oni su nas vala dokrajčili...

ĐEVOJČICA: Viđi teta Gorde, viđi šta mi je ujko donio...

Komšinica se okreće prema devojčici koja je odnekud dotrčala. Mala je i dalje je obučena u onu krvavu robu iz prvog čina, uprkos tome što je baba Stane sigurno u međuvremenu robu oprala.

KOMŠINICA: Što si takva Jovana, dijete, jesi li neđe pala, je li te ko istuka'?

ĐEVOJČICA: Mazila sam Grofa.

KOMŠINICA: Pa je l' to njegova krv? Da te nije zakla?

ĐEVOJČICA: Ne no sam mu dala iz zamrzivača jedan komad mesa. Nemoj da me prošpijaš...

KOMŠINICA: Ja špijun nikad nisam bila, a ti mala: ako te još jednom vidim da diraš Grofa kad ti ujaci nijesu tu, ja ću te lično istuć' onom prangijom što lupam tepihe, niko ti neće pomoć', jesi me razumijela?

Đevoyčica se zaplače.

ĐEVOJČICA: Robu sam isprljala izbiće me majka.

KOMŠINICA: Nemoj plakat', ajde sa mnom, pa ćemo dat' u ladnu vodu i soli ćemo turit pa će se ta krv mać' nemoj plakat neće tebe niko tuć' ne da tebe tvoja Mike. Kad budu 'ćeli da te tuću ti pobjegni kod mene, pa ćemo se nas dvije zaključat'. A šta si 'ćela da mi pokažeš?

ĐEVOJČICA: Viđi. Kupio mi ujko.

Pokazuje Komšinici crveni gvozdeni autić marke Ferrari isti onakav kakav je pa' na scenu i probio je, samo što je manji.

KOMŠINICA: Spremi to u džep da ti ga ko ne vidi e će ti ga ukraš'.

ĐEVOJČICA: A sviđa li ti se?

KOMŠINICA: Sviđa bogme dijete moje, što mi se ne bi sviđa.

ĐEVOJČICA: Ferrari se veli ovome autu, a ujko ima isti kupio je i mene i njemu isti...

KOMŠINICA: Jes' kupio kolko li sam ja Grofu uši ofikarila.

U pozadini se čuje graja. Jedno desetak petnajes' mladih momaka – statista uđu i razgledaju auto u kome se Pokojnik I i mlada Novinarka ubijaju od ...znate već čega.

KOMŠINICA: Ajde poitaj moja Jole. Vještica si ti, vještica Mikina.

Automobil se iznanada ugasi, ali farovi ostanu da "gore". Magla je sve gušća tako da gužvu i siluete mladića na sceni samo naziremo. Čujemo ih kako graju. A onda neđe od blizu, sasvim blizu, čujemo i bižina kako zavija.

KOMŠINICA off: E jezik pregriza' dabogda, e ćeš jopet doslutit' neko zlo, veliko.

DRUGA SLIKA

Statisti, mladi momci njih petnajestorica, svi pokojni, sada se malo bolje vide. Lijepi su ka' lutke. Oni se ponašaju ka' i sva omladina u kafanu i na ulicu.

Neki od njih poziraju pored Ferarija. Zagledaju ga. Poliraju. Isprobavaju.

Vrata na autu su širom otvorena, tako da Ferrari izgleda još širi n'o što je, a iz kola "bije" muzika, playlista iz sredine devedesetih, koja se postepeno širi na veće zvučnike, svjetla se postepeno prilagođavaju, sve djeluje ka' da smo u dolinu Bogova, u kafanu Monako koja se prostire kroz čitavo pozorište.

Za šankom Novinarka i Policajac.

POLICAJAC: Evo ti broj. Ako ti išta treba u Cetinje, da imaš kome da se obratiš.

NOVINARKA: Imam ja zaštitu.

POLICAJAC: Ako misliš na ovu dvojicu - oni su ti od danas do sutra.

Za šank, pored njih sedne Pokojnik II, brat Pokojnika I.

POKOJNIK II: Će si snajka?

POLICAJAC: To ćemo još viđet.

POKOJNIK II: Neka je ona mene živa i zdrava pa što gođ 'oće.

Piju viski. Nazdravljaju.

Pridružuje im se Pokojnik I, sa punom čašom.

POKOJNIK I: Kako teče istraga?

POLICAJAC: Teče, teče.

POKOJNIK I: Taj će mi platit' prije ili kasnije, neće na ovome ostat'.

Atmosfera se zagrijava, svi plešu dok se oko njih u novogodišnjem raspoloženju zabavljaju i ona petnajestorica statista što nešto "muljaju" s Policajcem.

Šta tačno – ne zna se.

Mozda im on daje indikacije kako da poture bombu ispod auta, a da pri tom ne raznesu sebi ruku ili glavu.

Zabava je na vrhuncu, pridruži se i publika, piće ima u izobilju, a može i na veresiju.

Onima koji su ga znali, poznato je da je Pokojnik I bio široke ruke i da je u Dolinu bogova često dava' veresiju.

Više pucnjeva presiječe dobru atmosferu. Vika, cika, panika... Prisutni se zavuku pod stolove, sakriju iza Ferrarija, neki ispred sebe postavljaju onog najbližeg kao štit od metka.

Nedugo zatim sve se umiri. Čuje se još samo playlista koja je namjerno ili ne, stigla do čuvenog hita "Felicità" velikog hita s kraja osamdesetih, iako smo mi u devedesetim, al' to ne mari, svakako kasnimo za svijetom

DJ TRANS LASZLO TOTH: Bona notte tutti. Io sono Deux ex Machina. Didaskalijo, prevodi me da me svi razumiju jer ođe malo ko zna beknut' 'talijanski.

Mikrofona se dohvati DJ Laszlo koji se predstavi kao Bog

DJ TRANS LASZLO TOTH: Prevodi me gaduro. Io sono un Italiano vero.

Zapravo je Mađar, vandal koji je krajem sedamdesetih u Italiji razbio nos Mikelanđelovoj skulpturi Pietá.

DJ TRANS LASZLO TOTH: Ja sam Isus ustao iz mrtvih i questo e mio show

Kaže da je ovo njegovo večer, njegov show...

DJ TRANS LASZLO TOTH: Glupačo jedna, ne dodaj stvari koje nijesam reka' jebaću ti onu što te je rodila.

KOMŠINICA off: Pušti čojeka da kaže. Viđi ovoga Dare...

U Monaku je zavlada' »mrkli mrak«

»Razbijaju« ga »samo« četiri neonske strelice sa natpisima USCITA. Značenje je, čak i onima koji ne znaju 'talijanski- očigledno.

Traži se izlaz.

DJ TRANS LASZLO TOTH off *pjeva:*

»Buongiorno, Cetigne, buongiorno, Maria

Con gli occhi pieni di malinconia

Buongiorno, Dio

La sai che ci sono anch'io«

»Dobro jutro, Cetinje,

Dobro jutro Marija,

Sa očima punim melanholije,

Dobro jutro, Bože,

Znaš da sam i ja ođe. »

DJ TRANS LASZLO TOTH off:

Tu sam, đe sam.

Čuje se na početku kraja Monaka,

iz neonima »razbijenog« mraka,

prije svega ostalog, i svih ostalih,

čak i prije »himne«,

čuje se baš ta 'talijanska kancona

DJ TRANS LASZLO TOTH off: Kancona, nego što nego kancona, u Cetinje, a što bi ona? Da ne bi operu u Cetinje? Sa bijelim konjima i istorijskim kostimima? Sve i da bi: ne može. Nema. Pokrali su iz Muzeja i kostime i Njegoša, prvi primjerak Gorskoga vijenca . Sve su pokrali. A znate li još što ne može? Zato što narod ođe to ne zanima.

KOMŠINICA off: I pravo da vi rečem: nikad ga nije ni zanimalo. Eto tako.

STANE off: Tako je kako je.

KOMŠINICA off: Što se on noćas raspriča...

STANE off: Aha. Zapjeva' bi on opet, no mu ne može bit'.

KOMŠINICA off: A što ga ne pušti kučka?

STANE off: Čuš što - što joj može bit'. 'Oće ona da je glavna.

KOMŠINICA off: E, ta se u srećnu ninu ninala.

DJ TRANS LASZLO TOTH: Šta sam ja dočeka', da mi komanduje Didaskalija. Nekad se znalo čemu ona služi, da usta ima, a jezika nema. Didaskalija, pazi to, koje je to preseravanje. Ako mi nađete dva čojeka u publiku koji znaju što uopšte znači didaskalija, evo moja glava sa ramena.

A kome će, u tom slučaju puška iz ruka bit' ubojita, nije sasvim jasno...

DJ TRANS LASZLO TOTH: Nemoj pušku da mi pominješ!

Iz orkestarske rupe, kroz one pukotine što su nastale kad je na scenu pa' Ferari, sad proviruje puška. Snop svjetla je na njoj.

DJ TRANS LASZLO TOTH: Pa đe je?

Viri iz rupe.

KOMŠINICA off: Muči tu lažljivice jedna.

STANE off: Neka, nemoj je klet'.

KOMŠINICA off: Prokleo je nju Bog.

DJ TRANS LASZLO TOTH: I Sveti Petar Cetinjski njega ne smijemo zaboravit', on mi je najmiliji crnogorski svetac.

POLICAJAC: A o'kle si ti brate?

DJ TRANS LASZLO TOTH: Iz Mađarske.

KOMŠINICA off: A ja sam mislila da je 'Talijan. Oli još jednu?

STANE off: Na dvije sam noge došla.

POLICAJAC: Sipaj našem gostu duplo na moj račun. Dobrodoša' u Cetinje. Ođe nam je Nova godina svaki dan. Kako je u Mađarsku?

DJ TRANS LASZLO TOTH: U Italiju sam živio neko vrijeme.

STANE off: I ima li posla?

KOMŠINICA off: Ima bogami ko 'oće da radi, posla ima...

STANE off: Mene je sin tamo često odio, ovaj najstariji, kra' je, sto jes jes, pa neka sam mu majka po stotinu puta, ođe nije, al tamo bogme jes'.

DJ TRANS LASZLO TOTH: Pa je li u zatvor?

KOMŠINICA: Pod zemlju.

DJ TRANS LASZLO TOTH: Moje saučešće. Daj nam još po jednu. I ovoj ljepotici dugih noga daj što pije.

Snima Novinarku od glave do pete.

POKOJNIK I: Ne pije ti ona.

NOVINARKA: Daj mi duplo.

DJ TRANS LASZLO TOTH: Je l' da? Ja bih se zakleo si ti već p'jana.

NOVINARKA: I ako sam, moja stvar.

Puška se pojavila, rekla sam da se pojavila, znači pojavila se, zamišljajte pušku.

DJ TRANS LASZLO TOTH: Čuš ovu budalu. Ne zanimaju ođe puške nikoga više poslije svega što je bilo narod ovaj je preda oružje...

KOMŠINICA off: Zloslutnica.

DJ TRANS LASZLO TOTH: Ok'le puška u Cetinje da mi je znat?

KOMŠINICA off: Ja ne viđu ništa.

Iz rupe se čuje i loše pjevanje.

DJ TRANS LASZLO TOTH: Ti ćeš mene da ocjenjuješ. Ko si ti da ocjenjuješ mene i moje pjevanje? Neću da me ona prevodi! Će je titl? Što me on ne prevodi?

KOMŠINICA off: 'što? 'što mu od nje, jadu jadnome, nema života. Ona mu sve komanduje. Uh, da mi je malo bliže, da je mogu dofatit'!

Ja, Didaskalija izložena sam brutalnom verbalnom nasilju i prijetnjama.

DJ TRANS LASZLO TOTH off: O čemu priča ova žena? Ti si luda jadna ne bila. Kakvo nasilje. Mi trpimo tvoje nasilje. Miči se od nas, oli?

KOMŠINICA off: Ti si luđi od nje, no počeraj to da zapamti današnji dan i da joj ne pada napamet više da priviri 'vamo.

Na početku kraja pozorišta u pozorištu scena brutalnog porodičnog nasilja. U off-u. Kao podšetnik. Svjedočite joj nijemo. Zašto je tu, niko nije siguran, jer kakve veze sad to ima... a naročito sa onim što slijedi, a za šta, po starim crnogorskim običajima vjerujemo da su nam drugi zakovali-

DJ TRANS LASZLO TOTH off: Zna se i ko je' da...

Nakon govora mržnje prema svemu što se ne zove crnogorsko, a koji je u ovoj krimi drami samo i isključivo dio jezika kojim se služi pomenuti lik, i ničim ne odražava stavove ove Didaskalije, te se zbog toga ne može citirati kao njen govor mržnje, već samo opis svakodnevnog stanja.

KOMŠINICA off: Jes' čoce sve im je loše...Ja je ne mogu više slušati, prebači ovo, lakša si...

Od nje kojoj za to ustajanje do stola na kome stoji daljinski treba najmanje pet minuta.

DJ TRANS LASZLO TOH: *Svi prisutni ustanu. U civilizovanim pozorišnim uslovima bi se na ovom mjestu uspostavila tišina, koju niko, ali baš niko i ničim neće rušiti.*

Iz tišine Mozart, »Lacrimosa«.

https://www.youtube.com/watch?v=k1-TrAvp_xs&list=RDk1-TrAvp_xs&start_radio=1

Na jednom od izlaza, ispod natpisa USCITA / IZLAZ pojavi se Komšinica koja se prekrsti. Uz nju, pas Grof. Preko ušiju ima zavoje koji su malo prokrvarili.

DJ TRANS LASZLO TOTH : Amin. Pa aplauz? Ili aplauz pa amin? I kad da šednu ljudi, sad ili poslije? Ko je ođe glavni? Ima li ođe muškijeh glava?

Umjesto tišine iz koje nastupi Lacrimosa, umjesto publike koja u toku tog intimnog i potresnog nastupa malog ali probranog orkestra smještenog u orkestarskoj rupi, stoji bez izuzetaka, i to stoji svečanije nego prilikom intoniranja državne himne, umjesto violine Romana Simovića koja proviri iz orkestarske rupe umjesto puške, umjesto suza i kolektivne katarze, umjesto Mozarta: Komšinica. Na izlazu tamo stoji baš ona, glavom i bradom. Nije sama sa bižinom je.

KOMŠINICA: A imaju li očiju da me sami vide, ne viđeli me dabogda.

Prokune. Nakon čega se okrene i ode.

DJ TRANS LASZLO TOTH: Vratice se.

Nekoliko trenutaka suspense.

DJ TRANS LASZLO TOTH: Neće se vratiti.

Vratice se kasnije da prokune još jednom barem, za slučaj da je prvi put omanula.

KOMŠINICA off: Muči tu lažljivice lažljiva dabogda...

Kletva iza zatvorenih komšijskih vrata, kletva koju ne čujemo, a od koje se svakom, iole civilizovanom, sledi krv u žilama.

KOMŠINICA off: Ona mi je došla ođe, na kućni prag da me uči šta je normalno i ko je normalan...

DJ TRANS LASZLO TOTH: Tako je! Tako je!

Jer komšinica zna kako prokleti, zna to bolje čak i od Svetog Petra Cetinjskog.

KOMŠINICA off: Bog da mu dušu prosti. Lezi, Grofe.

Prekrsti se, iako mi to ne vidimo, mazi Grofa, prokune, iako mi to ne čujemo, molimo u sebi, tiho sasvim tiho, da nas kletva neće stići

DJ TRANS LASZLO TOTH: A ponajmanje ove dobre i poštene ljude u publici.

KOMŠINICA off: Koje ljude? Tamo ljudi nema.

DJ TRANS LASZLO TOTH: Ima bogova.

Trans Laszlo Toth osvjetljen preciznim snopom svjetla kao u pravom profesionalnom pozorištu, stoji na galeriji i broji glave u publici. Ne samo muške, nego sve glave...

Broji unazad

Na italijanskom

Kad stigne do nule, nastavi da broji u minus beskonačno

Svjetla se polako utule

TREĆA SLIKA

Scena raščišćena. Āe i kako izvukoše onaj Ferrari te ko ga uze, nije poznato, ali se sumnja na dekoratere ovog pozorišta koji su vazda vukli posa'.

KOMŠINICA off: A bogme ni oni više ne mogu. Čula sam da je ovoga jednoga izdala kićma. A jak je bio, ka konj, kad se samo šetim, vikali su da se jaći od njega u Cetinje nije rađa.

Disciplinovano jedan za drugim u vrsti ka' folkloraiši pri ulasku u kolo, na Ferrarijem razvaljenu scenu ulaze statisti. Obučeni su u crnogorsku narodnu nošnju. Predvodi ih koreograf KUD- a Njegoš. Svak' od njih nosi u rukama svoju sopstvenu uramljenu fotografiju sa florom. Stoje tamo i gledaju publiku.

KOMŠINICA off: Sto ne dovedete sina da ga upoznamo?

NOVINARKA off: Ne bih da vas opterećujem i ovako je gužva.

KOMŠINICA off: Čuš gužva, dovedi tu momćinu da je vidimo, dako ga nas dvije oženimo u Cetinje.

STANE off: Nemoj ga ništa dovođit' no ajte Vi polako iz Cetinja.

KOMŠINICA off: Do kad ćete ostar' kod nas?

NOVINARKA off: Jos desetak dana sigurno .

KOMŠINICA off: Pa fino fino, taman je Cetinje podobno da se ćovjek malo izodmara ljeti nema vrućine velike ako vam treba ventilator ima ođe kod mene, da ne kupujete. Gore je na sprat, no ja više ne mogu ni da se propenjem gore... Jedva i ovuda bauljam. Ali u dom neću.

STANE off: E vala ni ja.

KOMŠINICA off: Dubljećemo na ovu glavicu ođe dok jos možemo, doduše sve manje, ali nećemo niđe odavle, a đe ću iz Cetinja, đe.

NOVINARKA off: Posebno je Cetinje.

KOMŠINICA off: A kako nije. E to napiši jadna nebila ka' prava Cetinjanka, sad ti vjerujemo kad vidimo da si naša. A ko te plaća?

STANE off: A što to tebe briga? Sve bi da znaš i kol'ko piruna ima u škaf. *Ustane da ide. Obrati se Novinarki koja takođe ustane* Vidim ja da tebe, dijete moje, ove naše priče strašno opterećuju, ne treba da razbijaš glavu no' bježi odavle s tim đetetom.

NOVINARKA off: 'Oću.

STANE off: Milo mi je da smo se razumjele.

KOMŠINICA off: A kakav će bit' kraj tome romanu što ga pišete?

NOVINARKA off: Beznadežan.

KOMŠINICA off: A nemojte moja Stela puno mračit, e ćete doslut' nešta, i ovako nam je dosta ove muke, prekipljelo je više svakome...

Tišina. Jedan za drugim mladi momci na sceni počnu da padaju. Ukol'ko im se tijelo dofati dasaka izgovore svoje ime i prezime, godinu rođenja i godinu smrti. Podaci su dokumentarni. Iz čitulje. Momci su takođe naši. Cetinjski. Topovsko meso mafije.

KOMŠINICA off: Sto će ti to? Kome ćeš to? Narodu treba nešto da ga razveseli. I ko, ko još čita, sad je vele ta umjetna inteligencija.

I nikome ali baš nikome nije jasno odakle je Komšinica, StaroCetinjanka iz Bijelog Polja u dubokim godinama izvukla ovu riječ koja je zapravo hrvatska riječ. Umjetna umjesto vještačka, otkud sad to? Odakle ona zna za vještačku inteligenciju?

NOVINARKA off: Ona je vještačka inteligencija.

STANE off: Vještica je ona, vještica iz Bijeloga Polja. Ona mi ih uklela. Misli da ne znam, a znam, no trpim, nije mi još puno od života ostalo. A ti, nemoj više da doodiš vamo, no to dijete danas

spakuj i ajte odavle. Bižini su sinoć zavijali ispod prozora, okle su došli, bog sami zna, al' nešto se opet sprema.

Novinarka vadi iz novčanika jednu malu fotografiju i pruža je Stane.

NOVINARKA: Dala sam mu ime....

STANE off: Nemoj ga izgovarat'. Ođe i zidovi imaju uši, a ona gaska. *Pauza* Ja ti više ni u koga nemam povjerenja, pa ni u ovoga što vele da ga ima i da je Svevišnji.

NOVINARKA off: Isti je otac. Oćete li ga barem pogledat'.

STANE off: Neka je on živ i zdrav, vodi ga oda'le bolje da ga ne gledam, na' ti ovo *pruža fotografiju* Da mu što ne bude od mojijeh očiju, i ja sam ti biža, biža velika.

TREĆI ČIN

PRVA SLIKA

Na sceni leže statisti. Ulaze Novinarka i mladić od nekih dvadesetpet godina. To je njen sin Wolfgang u prevodu na naš Vuk, iako prijevod nije sasvim tačan, jer to tradicionalno austrijsko / njemačko ime znači: onaj koji prati put vuka, bižinovog divljeg pretka.

Sina je rodila dok je živjela u Beču.

Neodoljivo liči na glumca koji je igra' Pokojnika I.

Wolfgang / Vuk u rukama nosi svijeću.

Zapali je.

Stoji tamo.

Sa svijećom, ali sam.

Uplakan.

Njegova majka, Novinarka, za to vrijeme, uz pomoć rekvizitera Purija, šeta od jednog do drugog pokojnika i pali svijeće koje "drže" štimmung broj 34 što svjetlo majstoru dobro dođe, jer svakako na postojeću opremu nije više ima' đe da snimi novi štimmung.

Mladen, svjetlo majstor, u svojoj svjetlo kabini zapali cigaretu. Do potpunog dogorijevanja.

*Ovu sliku, koja je sličnija kakvoj instalaciji nego li pozorišnom prizoru u zvučnoj slici upotpunjava maestralna liturgija ljubimca istorije svjetske klasike Wolfganga Amadeusa Mozarta "Lacrimosa".
U prevodu na naš "Uplakana"*

To naravno nije slučajno, jer se radi o omiljenom kompozitoru neobične spisateljice koja vodi porijeklo sa nikšićkih drumova .

https://www.youtube.com/watch?v=k1-TrAvp_xs&list=RDk1-TrAvp_xs&start_radio=1

U toku trajanja kompozije u toku koje bi valjalo da publika stoji pojave se iznenada i dvije žene u crnini. To su garderoberke ovoga pozorišta. One šire veš. Šire crninu.

Napokon, uz obilno kašnjenje i prije pomenuti titl sa prevodom sa latinskog.

TITL: Ti suzni dani, ustaće iz žara onaj koga treba proglasiti krivim. Suzni dani- ustat' će iz žara čovjek koga treba osuditi krivim pošteđen od strane Boga.

Pobožnost Isuse, Gospode Isuse.

Dajte im odmor.

Dajte im odmor.

Amin

Amin

DRUGA SLIKA

Jaki neoni koji su se "upalili" na rez. Crnina rasprostrta preko čitave scene. Tijela statista koja i dalje leže po daskama koje život znače. Odjednom mrak. Izgleda da je od tolikog napona "iskočila" sklopka. A kako i ne bi, kad je reditelj imao zahtjeve kojima skromna i zastarela pozorišna oprema nije mogla da odgovori.

Iz mraka, sa ručnom baterijskom lampom, pojavi se Policajac. Razgleda tijela, uzima ono što mu se sviđa... a onda jednog po jednog predstavnika cetinjske omladine "ubača" u orkestarsku rupu.

Nakon što prvo tijelo udari u dno, odnekud, i to veoma glasno zatutnji pjesma Amadeus.

https://www.youtube.com/watch?v=cVikZ8Oe_XA&list=RDcVikZ8Oe_XA&start_radio=1

Traje sve dok i posljednje tijelo ne nestane sa lica zemlje.

Policajac stoji tamo, gleda neko vrijeme, osvjetljava rupu, iz koje iznenada proviri prije pomenuta violina čuvenog Romana Simovića, crnogorskog violiniste baziranog u Londonu. On je, za one koji se u Ozbiljnu muziku ne razumiju, cetinjski student i koncertmajstor londonskog simfonijskog orkestra.

Ručna lampa Policajca osvjetljava violinu.

Policajac gleda publiku, gleda ukradeno blago u svojoj sportskoj mafijaškoj torbi, otkopča je i unutra stavi i onu violinu.

Krene da bježi, ali ga na izlazu dočeka razjareni bižin. Gledaju se neko vrijeme a onda policajac brže bolje skoči s onom torbom u onu rupu što zjapi posred scene ka' kakva otvorena raka. Grof za njim. Lavež. Jauci.

TREĆA SLIKA

Scena prazna. Sumorna. Ne zna se tačno čime je postignuta ta atmosfera, ali je tamo. Ne vidimo je ali postoji. Prisutna je –

atmosfera praznine i duboke melanholije.

Iz rupe na sceni "bije" ono svjetlo što ga "bača" ručna lampa Policajca.

U taj užas ušeta bižin. Jedva se vuče. Izgleda ka' neka lotalica. Ili je star. Prebijen. Ranjen.

Upucan. Izgladnjeo. Izgleda "jezivo".

Raspoznajemo ga samo po boji. Crn je ka zift.

KOMŠINICA off: Ka' noć. Stalno se liza' na ono mjesto đe ga je Jovo dofaća... *pauza* Pamtio ga je. Tačno ga je pamtio. A ni ja ga ne mogu zaboravit'. Ne vala. Dok sam živa. Vazda nasmijan, vazda raspoložen. *zaplache* I posle nešto vele čo'ek. Grof je bio bolji od mnogijeh. Životinja je to. Čudo jedno kako je pametna, sve pamti... Vele da je onoga 'milicajca rastrga' tako da ga ni rođena majka nije mogla poznat'. Pendrekom ga je tuka, puca' na njega, al' se Grof nije da'. Ujeda' ga je dok ga nije na komade istranžira'. Noge su mu po po dolini skupljali. Tu, ispod Manastira. E neka je vala. Taj je krvnik mnogo jada drugijema zada'. Mnoge je majke ucrnio. Ima Boga, ima ga. Niko me neće ubijedit' da ga nema. Jok vala, ne. *duga pauza* To ti je tako. To ti je na kraj, a Vjera će moja pročitat' kad se to objavi pa će mi reć' je l' dobro. Nemoj šta da pridodaješ. Bude li unutra kakvijeh laži i budeš li me pominjala da narod po Cetinju sa mnom usta ispira', dobro se pazi.... Od mene se ne moš sakrit', a evo viđi kak'a sam, pitanje je kol'ko ću još. *Pauza* Dobro me slušaj: budeš li lajala za mnom kakvijeh nepovoljnosti, u svijet neš' nać' toga hodžu što ti moje sihre može mać'. Ne vala. Ne sigurno.

Kraj.

